

**Національна Програма економічних
реформ на 2010-2014 роки «Заможне
суспільство, конкурентоспроможна
економіка, ефективна держава»**

Повний текст Програми – на сайті Президента України

Цілі, пріоритетні напрями, ключові завдання та індикатори успіху Програми економічних реформ

Цілі реформ	Заможне суспільство		Конкурентоспроможна економіка		Ефективна держава
Пріоритети	Підвищення стандартів життя	Сталий економічний розвиток	Поліпшення бізнес-клімату і залучення інвестицій	Модернізація інфраструктури і базових секторів	Підвищення ефективності держуправління
Ключові завдання	- Підвищення якості і доступності медичних послуг - Забезпечення гідної пенсії - Підвищення конкурентоспроможності освіти - Підвищення адресності системи соціального забезпечення	- Зниження дефіциту держбюджету і стабілізація держборгу - Зниження податкового тягаря - Зниження інфляції - Зростання кредитування економіки, розвиток фондового ринку - Збільшення фінансової і витратної автономії регіонів	- Зниження адмін.навантаження на бізнес - Завершення приватизації, ефективне управління держвласністю - Стимулювання інноваційного розвитку - Розвиток торгівлі з ЄС і країнами СНД, безвізовий режим з ЄС	- Підвищення ефективності ЖКГ, електроенергетики, вугільної пром-сті, нафтогазової пром-сті - Впровадження ринкових механізмів регулювання тарифів з адресною підтримкою тих, хто потребує - Модернізація транспортної інфраструктури - Підвищення ефективності сільського господарства, прозорий ринок с/г земель	- Оптимізація структури держорганів - Підвищення професіоналізму держслужбовців і працівників органів місцевого самоврядування
Індикатори успіху	- Підвищення середньої тривалості життя з 68 до 70 років - Поліпшення позиції в Індексі розвитку людського потенціалу ООН не менше ніж на 10 позицій (сьогодні 85 з 182)	- Середній темп росту ВВП не менше 5-7% в рік - Зниження інфляції до 5-6% в 2014 році - Поліпшення позиції в рейтингу Doing Business Світового Банку не менше ніж на 40 позицій (сьогодні 142 з 183) і в рейтингу WEF конкурентоспроможності економік не менше ніж на 10 позицій (сьогодні 82 з 133) - Скорочення прямих і непрямих форм держ.підтримки енергетики, вугільної, нафтогазової промисловості і ЖКГ більш ніж на 60% - Зниження питомої енергоємності економіки на 20%	- Поліпшення позиції в Індексі сприйняття корупції ТІ не менше ніж на 40 позицій (сьогодні 146 з 180) - Зниження питомих витрат на держапарат на 30%		

Розділ буде представлений восени 2010 р.

Розділ буде представлений восени 2010 р.

Реформи **першої черги** (до кінця 2010 р.): закріплення позитивних тенденцій макроекономічної стабілізації

1. Сталий економічний розвиток

- Зміцнення бюджетної та фінансової стабільності (прийняття законів про державний борг; посилення незалежності, підзвітності та прозорості НБУ; відновлення нормального процесу кредитування економіки)
- Прийняття Податкового кодексу; вирішення питання із своєчасним поверненням ПДВ
- Прийняття Бюджетного кодексу з метою розширення дохідної бази місцевих бюджетів, збільшення інвестицій у місцевий розвиток

2. Поліпшення бізнес-клімату і залучення інвестицій

- Прийняття пакета законів по дерегуляції бізнесу (щодо принципів ринкового нагляду, спрощення сертифікації, стандартизації, скорочення видів ліцензування)
- Прийняття законодавчої бази для запровадження безвізового режиму з ЄС, підготовка до підписання Угоди про зону вільної торгівлі (ЗВТ) з ЄС

3. Підвищення стандартів життя

- Прийняття змін до Бюджетного кодексу, що забезпечують перехід від фінансування комунальних і державних лікувально-профілактичних установ на кошторисній основі до контрактної форми, підвищення фінансової автономії навчальних закладів
- Створення Фонду майбутніх поколінь для проведення реформ у соціальній сфері

4. Модернізація інфраструктури та базових секторів

- Підготовка до приведення тарифів до економічно обґрунтованого рівня
- Скасування пільг за секторальним принципом

Реформи **другої черги** (до кінця 2012 р.): початок системних економічних перетворень задля відновлення сталого зростання

1. Сталий економічний розвиток

- Запровадження єдиного соціального внеску, податку на майно
- Запровадження сучасних механізмів державної підтримки інноваційної діяльності

2. Поліпшення бізнес-клімату і залучення інвестицій

- Подальша дерегуляція бізнесу: спрощення митних процедур, скорочення кількості органів, що уповноважені проводити перевірки
- Підписання Угоди про ЗВТ з ЄС, продовження гармонізації системи технічного регулювання до вимог ЄС

3. Підвищення стандартів життя

- Запровадження II рівня загальнообов'язкового державного пенсійного страхування
- Перехід до принципу адресності для більшості видів соціальної підтримки
- Прийняття Національної рамки кваліфікації на шляху до гармонізації якості освіти в Україні та ЄС
- Створення госпітальних округів у сфері охорони здоров'я та перехід до системи оплати праці медичного персоналу на базі якості та обсягу наданих медичних послуг

4. Модернізація інфраструктури та базових секторів

- Планомірне приведення тарифів на ЖК послуги до економічно обґрунтованого рівня, передача регуляторних функцій на центральний рівень, ліквідація перехресного субсидування
- Лібералізація ринку вугілля
- Формування прозорого ринку земель сільгосппризначення

Реформи **третьої черги** (до кінця 2014 р.): продовження системних економічних перетворень задля сталого зростання

1. Сталий економічний розвиток

- Зниження податку на прибуток підприємств
- Завершення процесу приватизації як широкомасштабного проекту трансформації державної власності
- Модернізація інфраструктури сільської місцевості

2. Поліпшення бізнес-клімату і залучення інвестицій

- Завершення заходів для здобуття Україною членства в ОЕСР
- Подальша гармонізація регуляторних вимог із вимогами ЄС

3. Підвищення стандартів життя

- Переведення усіх медичних закладів на систему контрактних відносин між замовником і постачальником медичних послуг, початок впровадження обов'язкового медичного соціального страхування
- Запровадження Національної рамки кваліфікацій, нових державних стандартів початкової, базової й повної середньої освіти; стандартів, що ґрунтуються на компетенціях, у професійно-технічній освіті

4. Модернізація інфраструктури та базових секторів

- Завершення реструктуризації державних монополій
- Модернізація газотранспортної системи
- Технічне переоснащення ЖКГ

Економічне зростання потребує досягнення макроекономічної стабільності і поліпшення бізнес-клімату

Основні напрями реформ

Цілі і найважливіші кроки реформування

Стабілізація Державного бюджету

Забезпечення сталого економічного зростання і гарантій виконання соціальних зобов'язань

- Ухвалення законів про держзакупівлі, про держдопомогу підприємствам відповідно до стандартів ЄС
- Створення "Фонду майбутніх поколінь" для проведення реформ у соц.сфері
- Підвищення якості бюджетних інвестицій: відбір інвест.проектів за допомогою прозорих законодавчих основ, аналізу вигод і витрат
- Впровадження середньострокового бюджетного планування
- Підвищення ефективності управління держборгом
- Підвищення прозорості держфінансів і подання повної звітності про стан державного і місцевих бюджетів, фондів соцстрахування, державних підприємств
- Впровадження внутрішнього аудиту згідно з міжнародними стандартами

Податкова система

Зниження податкового тягара для бізнесу при збільшенні податкових надходжень до бюджету

- Ухвалення Податкового кодексу України і спрощення податкового адміністрування
- Розширення податкової бази за рахунок скорочення пільг і звуження сфери застосування спрощеної системи оподаткування
- Консолідація соціальних зборів в єдиний збір і запровадження податку на нерухоме майно
- "Податкові канікули" для малого бізнесу і зниження ставок податку на прибуток
- Вирішення проблеми своєчасного відшкодування ПДВ

Фінансовий сектор

Фінансове забезпечення сталого економічного зростання

- Перехід НБУ до таргетування інфляції і гнучкого курсоутворення гривні
- Підвищення капіталізації і консолідації фінансової системи
- Відновлення нормального кредитування економіки шляхом зниження рівня системних ризиків, реструктуризація проблемних активів у банківській сфері
- Координація діяльності регуляторів фін.сектора для розвитку фондового ринку і сектора фін.послуг

Економічне зростання потребує досягнення макроекономічної стабільності і поліпшення бізнес-клімату

Основні напрями реформ

Міжбюджетні відносини

Цілі і найважливіші кроки реформування

Підвищення якості послуг, які надаються за рахунок місцевих бюджетів, і збільшення обсягу інвестицій у регіони

- Внесення змін до Бюджетного кодексу для збільшення доходів місцевих бюджетів розвитку: передача на місця частини податку на прибуток, запровадження податку на майно
- Визначення законодавчих критеріїв і принципів розподілу інвестиційних субвенцій
- Надання місцевій владі можливості оптимізації видатків на місцях: відміна секторних нормативів витрачання коштів, забезпечення фінансово-організаційної кооперації на місцевому рівні
- Спрощення доступу місцевої влади до кредитних ресурсів
- Запровадження зовнішнього аудиту у відповідності з міжнародною практикою для посилення контролю за витрачанням бюджетних коштів на місцях

Реформи, спрямовані на підвищення рівня соціальних стандартів життя і розвиток людського потенціалу

Основні напрями реформ

Цілі і найважливіші кроки реформування

Медичне обслуговування

Поліпшення здоров'я населення, забезпечення рівного і справедливого доступу всіх громадян до медичних послуг належної якості

- Формування прямої залежності між якістю медичних послуг і фінансуванням медзакладів та їх працівників
- Підвищення ефективності фінансування охорони здоров'я на основі запровадження єдиної методики розрахунку вартості медпослуг
- Зміцнення мережі первинної медико-санітарної допомоги, підвищення частки первинної меддопомоги в загальному обсязі фінансування медпослуг
- Створення стимулів та умов для здорового способу життя населення
- Підготовка умов для переходу до системи соціального медстрахування

Пенсійне забезпечення

Посилення соцзахисту осіб, які втратили працездатність, забезпечення гідного рівня їх життя в результаті сталого розвитку пенсійної системи

- Стабілізація солідарної пенсійної системи (звільнення солідарної системи від невластивих виплат /дочасні та пільгові пенсії/, приближення пенсійного віку до європейських стандартів для учасників II рівня, обмеження максимального розміру пенсій солідарної системи)
- Запровадження і розвиток накопичувальних складових пенсійної системи (уточнення умов запровадження II-го рівня і системи єдиних пенсійних рахунків, диверсифікація схем приватного недержавного пенсійного страхування)
- Поліпшення адміністрування пенсійної системи (перехід до нагляду за накопичувальними пенсійними фондами на основі оцінки та аналізу ризиків їх діяльності, забезпечення регулярної звітності фондів обов'язкового соціального страхування)

Реформи, спрямовані на підвищення рівня соціальних стандартів життя і розвиток людського потенціалу

Основні напрями реформ

Цілі і найважливіші кроки реформування

Система освіти

Підвищення якості і конкурентоспроможності системи освіти, забезпечення її інтеграції в єдиний європейський освітній простір

- Розробка єдиних підходів до управління на всіх рівнях освіти, оптимізація мережі навчальних закладів з урахуванням демографічних і економічних реалій
- Розробка національної системи оцінювання якості освіти; створення незалежних кваліфікаційних центрів, у т.ч. для підтвердження кваліфікації в європейській системі стандартів; стимулювання створення незалежних національних рейтингів шкіл, ПТУ, ВНЗ, впровадження інноваційних форм організації навчального процесу
- Створення нових державних стандартів початкової, базової і повної середньої освіти; впровадження стандартів, які базуються на компетенції, в професійно-технічній освіті, запровадження Національної рамки кваліфікацій, переорієнтація навчальних планів на збільшення практичної складової
- Участь України в міжнародних оцінках (TIMSS та ін.)
- Вдосконалення законодавчої бази щодо диверсифікації джерел фінансування освіти, розробка і перехід до єдиного стандарту вартості навчання одного учня/студента; розширення автономії ВНЗу навчальній, науковій, фінансово-господарській діяльності, впровадження механізму національного «ендавмента»
- Стимулювання розвитку системи «освіта впродовж життя»

Соціальна підтримка

Збільшення охоплення соціальною підтримкою громадян, які цього потребують, при раціональному використанні бюджетних коштів

- Посилення адресності всіх видів соцпідтримки (допомоги, пільги, субсидії) за єдиним критерієм (рівень доходів), об'єднання всіх видів соцпідтримки в єдину програму соцзахисту, створення єдиної бази отримувачів соцпідтримки
- Впровадження механізмів, які стимулюють отримувачів соцдопомоги до економії ресурсів (система обґрунтованих нормативів витрачання води і енергії, обладнання лічильниками)
- Впровадження системи моніторингу, оцінки і соціального аудиту надання соцпідтримки

Економічне зростання потребує досягнення макроекономічної стабільності і поліпшення бізнес-клімату

Основні напрями реформ

Цілі і найважливіші кроки реформування

Дерегуляція

Поліпшення бізнес-клімату і створення сприятливих умов для притоку інвестицій

- Відміна принаймні не менше ніж 30% ліцензій, документів дозвільного характеру
- Прискорення процедур банкрутства і добровільної ліквідації підприємства
- Відміна дублюючих контролюючих функцій і скорочення кількості контролюючих органів
- Гармонізація технічного регулювання, санітарних і фітосанітарних заходів з нормами СОТ і директивами ЄС
- Приведення митних процедур у відповідність з вимогами Кіотської конвенції про спрощення та узгодження митних процедур, СОТ і ЄС
- Створення механізмів державно-приватного партнерства, включаючи розвиток нормативно-правової бази та інституційної спроможності центральних і місцевих органів влади реалізовувати проекти державно-приватного партнерства

Приватизація і управління держвласністю

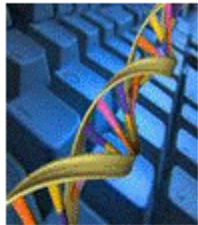
Зменшення участі держави в економіці за рахунок приватизації та ефективного управління держвласністю

- Оптимізація структури держсектору за рахунок розробки стратегічних програм розвитку і реформування галузей і завершення приватизації як масштабного соціально-економічного проекту
- Перегляд чинних нормативно-правових актів з метою забезпечення чесної конкуренції в процесі приватизації, а також мінімізації можливостей використання позаприватизаційних схем виводу майна з держвласності
- Підвищення ефективності управління держвласністю шляхом передачі прав управління держвласністю до ФДМУ
- Захист прав держави в управлінні держвласністю

Економічне зростання потребує досягнення макроекономічної стабільності і поліпшення бізнес-клімату

Основні напрями реформ

Цілі і найважливіші кроки реформування

**Науково –
технічна та
інноваційна
сфера**

Активізація інноваційних процесів в економіці, повноцінне використання потенціалу науки для технологічної модернізації економіки

- Розвиток інфраструктури інноваційної діяльності
- Створення умов для державно-приватного партнерства в науково-технічній та інноваційній сфері, реалізація сучасних механізмів державної підтримки інноваційної діяльності
- Розширення фінансової автономії та оновлення матеріально-технічної бази наукових закладів і ВНЗ
- Перехід на міжнародні критерії оцінки праці вчених, оптимізація структури державного науково-дослідницького сектору

Підтримка сталих темпів економічного зростання вимагає поглиблення міжнародної інтеграції України

Основні напрями реформ

Цілі і найважливіші кроки реформування

**Міжнародна
інтеграція і
співпраця**

Цілісна і збалансована зовнішньоекономічна політика, диверсифікація експорту за рахунок поліпшення умов зовнішньої торгівлі для українських виробників, інтеграція у ринок ЄС і розширення режиму вільної торгівлі з країнами СНД

- Запровадження ефективних механізмів координації рішень у зовнішньоекономічній сфері (створення Зовнішньоекономічної координаційної ради)
- Підписання Угоди про асоціацію та створення зони вільної торгівлі з ЄС. Адаптація регуляторної практики і законодавства з нормами ЄС у рамках створення ЗВТ і формування асоціативних відносин між Україною і ЄС
- Запровадження безвізового режиму між Україною і ЄС (для короткотермінових поїздок громадян) - як перший етап створення умов для вільного доступу до ринку послуг ЄС
- Підписання нової Угоди про зону вільної торгівлі країн СНД у відповідності з нормами СОТ
- Прийняття і реалізація програми довготермінової торгово-економічної співпраці з РФ
- Розробка і реалізація стратегій розвитку торгово-економічної співпраці з перспективними торговими партнерами і регіональними економічними об'єднаннями
- Ефективне залучення і використання зовнішньої допомоги
- Розширення формату співпраці з міжнародними організаціями і міжнародними фінансовими організаціями, підготовка до вступу в Організацію економічної співпраці і розвитку (ОЕСР)

Забезпечення ефективності базових галузей є критичною умовою сталого розвитку економіки

Основні напрями реформ

Цілі і найважливіші кроки реформування

Електро- енергетика

Надійне бездотаційне забезпечення економіки електроенергією

- Запровадження ринкового тарифоутворення, яке стимулюватиме енерго-, ресурсоефективність та інвестиції у галузь
- Приватизація активів на конкурентних ринках (теплова генерація і енергорозподіл)
- Підвищення ефективності і прозорості управління державними природно-монопольними компаніями
- Забезпечення незалежного, прозорого і послідовного регулювання галузі, в тому числі тарифоутворення
- Створення нетарифних стимулів підвищення енергоефективності економіки

Вугільна галузь

Забезпечення економіки вугіллям по конкурентних цінах і досягненні беззбитковості вугільної галузі

- Повна приватизація життєздатних підприємств галузі
- Закриття безнадійно збиткових шахт
- Припинення державного субсидювання собівартості добування вугілля при одночасному перенаправленні цих дотацій на допомогу працівникам, які вивільняються
- Лібералізація ринку вугільної продукції, механізмів збуту і ціноутворення
- Створення механізмів перенавчання і підвищення мобільності працівників, які вивільняються

Забезпечення ефективності базових галузей є критичною умовою сталого розвитку економіки

Основні напрями реформ

Цілі і найважливіші кроки реформування

Нафтогазова промисловість

Зменшення залежності від імпорту, стабільність транзиту і поставок газу, а також забезпечення модернізації і розвитку нафтогазової галузі

- Упорядкування дозвільних процедур для залучення приватних інвестицій і розвитку конкуренції у добування нафти і газу
- Виділення магістральної транспортної мережі і сховищ з НАК «Нафтогаз» в окрему незалежну державну компанію і забезпечення рівного доступу для сторонніх організацій до магістральної транспортної мережі України
- Планомірне збільшення тарифів на газ для покриття економічно обґрунтованих затрат та інвестиційної складової, надання адресної допомоги бідному населенню
- Впровадження стандартів ЄС щодо переробки для підвищення якості нафтопродуктів

Житлово-комунальне господарство

Підвищення якості послуг ЖКГ для всіх верств населення і досягнення бездотаційності галузі

- Створення конкурентного середовища на ринку ЖКГ шляхом залучення до надання послуг приватних компаній
- Створення ефективного інституту управління житлом шляхом збільшення кількості об'єднань співвласників багатоквартирних будинків
- Планомірне приведення тарифів на ЖК послуги до економічно обґрунтованого рівня для забезпечення рентабельності і технічної модернізації підприємств ЖКГ
- Створення незалежного органу регулювання тарифів ЖКГ на центральному рівні

Забезпечення ефективності базових галузей є критичною умовою сталого розвитку економіки

Основні напрями реформ

Цілі і найважливіші кроки реформування

Транспортна інфраструктура

Розвиток транспортної інфраструктури, необхідної для росту економіки і реалізації транзитного потенціалу

- Збільшення бюджетних інфраструктурних видатків на 10% щорічно
- Визначення обмеженого переліку найважливіших інфраструктурних проектів для концентрації видатків на їх реалізацію
- Приватизація рухомого складу та інших активів «Укрзалізниці», які не належать до природної монополії і підвищення ефективності управління монопольною частиною
- Встановлення економічно обґрунтованих регульованих тарифів на залізничні перевезення
- Комплексний розвиток морських портів із залученням приватних інвесторів

Сільське господарство і земельна реформа

Технологічне переобладнання сільського господарства і перетворення його на конкурентоспроможну галузь економіки

- Відмова від адміністративного регулювання цін і обмежень експорту с/г продукції
- Формування прозорого ринку землі сільгосппризначення
- Приведення системи стандартів с/г продукції у відповідність з вимогами ЄС
- Приведення механізмів підтримки у відповідність з нормами СОТ